

salvator

DAVIDSFONDS

GROENCOMITE

HEEMVRIENDEN

KESSELS DRIEMAANDELIJKS CULTUREEL TIJDSCHRIFT

Nr 17

Op de voorpagina staat onze Kesselse jonge beeldhouwer Emmanuel Verreydt afgebeeld die de laatste hand legt aan het prachtige Sint-Salvator beeld.

Vanaf 1940 is de nis boven de ingang van de Sint-Lambertuskerk leeg gebleven. Nu is het wel zo dat het vroegere beeld geen Sint-Lambertus beeld bleek te zijn maar wel een Sint-Salvator, die sinds eeuwen in deze kerk vereerd werd en ook de schutspatroon van de inmiddels verdwenen gemeente Kessel is.

Emmanuel Verreydt is er na vele uren werk in zijn vrije tijd in geslaagd uit een blok Franse steen van 200 kg. een St. Salvatorbeeld te hebben gebeeldhouwd dat 107 kg weegt. Het prachtige beeld dat geheel in de stijl van de kerk past werd al enige dagen achteraan in de kerk tentoongesteld.

Zondag 1 februari had de wijding van dit beeld plaats tijdens de hoogmis. Weldra zal het geplaatst worden boven de ingangdeur van de kerk.

Emmanuel Verreydt, een zeer actief lid van onze drie verenigingen Davidsfonds, Groencomité en Heemvrienden, is de zoon van meester Ghislain Verreydt en de broer van Marc Verreydt, zeker ook geen "stille vennoten" van Salvator! Onze jonge beeldhouwer is niet aan zijn proefstuk! Hij is trouwens tewerk gesteld als beeldhouwer-restaurateur bij de firma Vlaminck en voert momenteel restauratiewerken uit aan de gotische kunstelementen van de Sint-Romboutskerk te Mechelen.

Het nieuwe Sint-Salvator beeld is een schenking van het Davidsfonds, Groencomité en de Heemvrienden aan de kerk.

Wij meenden hiermede het voorbije monumentenjaar mooi te kunnen afsluiten.

Tijdens dit voorbije monumentenjaar hebben de Heemvrienden op het grasplein voor de kerk ook de hiernaast afgebeelde prachtige putkuip geplaatst. De 17e eeuwse put stond oorspronkelijk op het erf van de hoeve Ten Dijke doch werd voor een paar jaar door een klein ongeluk stuk gereden. De brokstukken konden wij gelukkig nog verzamelen en werden aan het gemeentebestuur overgemaakt die er zorg zou voor dragen dat het ding weer degelijk aan mekaar zou geraken. Twee jaar hebben wij gewacht zonder dat er ook maar iets met de put gebeurde. Omwille van het monumentenjaar hebben wij dan maar zelf de handen uit de mouwen gestoken.

Volledig gerestaureerd onder de kundige leiding van Emmanuel Verreydt werd het zware gevaarte op een vroege zaterdagmorgen met man en macht en veel tam-tam en commentaar ter plaatse gesleurd.

De prachtige put, een waardevol stuk van onze Kesselse voorouders staat nu op het kerkplein opgesteld ten behoeve van gans de Kesselse gemeenschap. . . en de gemeente belooft ons er kasseien rond te leggen wat nog vóórde reeds lang voorbije tentoonstelling in de kerk zou gebeuren! . . . tenzij wij het ter gelegenheid van een volgend monumentenjaar zelf weer moeten opknappen. . .

Putkuip van het 'Goed ten Dijke' oorspronkelijk uit één steen gehouwen. ca 1700

1909 FORT DE KESSEL 1912

Wat voorafging : Door de beschieting met middelzwaar geschut op 2 en 3 oktober 1914 was Kessel-Fort zo goed als uitgeschakeld. De verdedigers, bevreesd om ingesloten te worden door de vijand die de fortengordel in de sector Sint-Katelijne-Waver reeds doorbroken had, hadden het fort eigenlijk al opgegeven en grotendeels verlaten. Toch besloten de Duitsers de 4e oktober het fort verder te vernietigen door het te bestoken met hun reuze-houwitser die in de volksmond de geschiedenis zijn ingegaan als : "Het groot Kanon". (1)

-
- (1) "Het groot kanon" waren eigenlijk 2 houwitser 420 mm van het type M. Het getal 420 had betrekking op de binnendoormeter van de loop die 42 cm mat. De Belgische soldaten noemden het stuk dan ook wel eens : "Den Twee en Veertiger" of "De Dikke Bertha". De er mee afgeschoten granaten die, naargelang de lading, tussen de 800 en de 1050 kg wogen werden als "Marmitten" betiteld. Ze hadden ongeveer de doormeter van de gelijknamige metalen kuipjes waarin men in die tijd de was afstookte. (vervolg zie blad 4 onder (1))

Op die gedenkwaardige 4e oktober waren de Duitsers vroeg uit de veren. Reeds vanaf 6 uur schoten de 4 Skoda kanonnen 305 mm van batterie nr. 17, onder toezicht van bevelhebber Bittrich en opgesteld te Heist op den Berg, zich in. Er scheen echter iets mis te lopen want het vuur was slecht gericht en zeer onregelmatig. Enkele obussen vielen zelfs een heel eind naast het fort en een paar ontploften in de vestingsgracht. Het water spoot dan "zo hoog als de toren" in de lucht.

Rond negen uur hield het schieten zelfs op. Een groep van onze soldaten - hoeveel is nooit geweten, er zijn zeer weinig officiële gegevens over die periode - keerden dan ook naar het fort terug. Ze wisten immers niet dat de manschappen van de batterie Nr. 2, opgesteld te Beerzel onderaan de helling van de berg, koortsachtig in de weer waren om de twee monster-kanonnen van de batterie op hun nieuwe doel te richten. De vorige dagen hadden ze onophoudelijk de forten van Lier en Koningshooft bestookt. Nu die gevallen waren zou Kessel aan de beurt komen. Bevelhebber Erdmann was dan ook druk in de weer. De stukken moesten immers opnieuw gericht worden en de nieuwe baan en afvuurlading berekend.

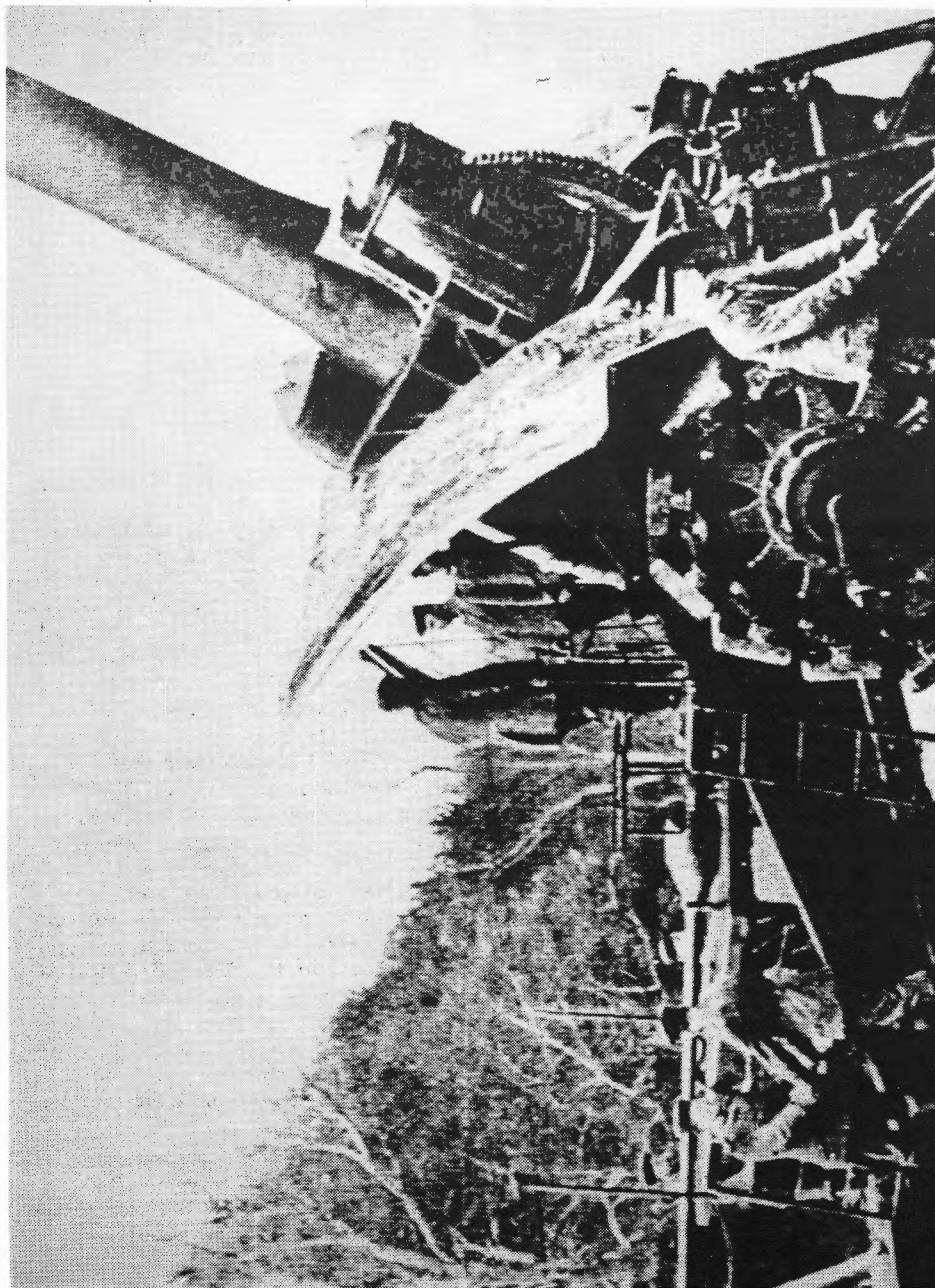
Rond tien uur in de voormiddag was echter alles klaar en in de omgeving van Itegem ging de waarnemingsballon met de man die het vuur zou leiden langzaam de hoogte in. En om klokslag half elf schreeuwde Erdmann: "Feuer!"

Het monster braakte zijn lading uit en enkele seconden later scheurde de granaat met een door merg en been dringend gierend gegil over Kessel-dorp en sloeg met een daverende klap in. Vlak op het doel. (2)

(1) vervolg van blad 3

De naam "Dikke Bertha" was een toespeling op de niet zo slanke eigenares van de beroemde Duitse kanonnengieterij Krupp. Die vrouw, Bertha Krupp - von Bohlen, was tevens meter van het voornoemde kanon. Een nieuw type kanon kreeg toen een meter zoals dat nu nog met een schip gebeurt. De houwitser 420 was het prestige-kanon van Krupp en niet geheel ten onrechte. Speciaal ontworpen voor de verwoesting van zagezegd niet in te nemen vestingen had het niet alleen een zeer grote aktieradius maar schoot het tevens zeer nauwkeurig. De vernielingen, die het aanrichtte waren enorm. De manschappen die het stuk bedienden waren perfekt getrainde specialisten. De man die de berekeningen deed voor het afvuren (er kwam heel wat gecijfer bij te pas eer men het eerste schot loste) was vaak een ingenieur. Als alles meezat kon er om het kwartier een schot afgevuurd worden.

- (2) Het huilen van de obussen was tot op de Kloosterheide te horen en naar het schijnt best te vergelijken met het geluid van een laagovervliegende straaljager. Het is begrijpelijk dat deze granaten een hels lawaai maakten als men bedenkt dat ze het gewicht van een kleine auto hadden.

Oorspronkelijke 'Dikke Bertha' opgesteld op Beerzelberg van waaruit het fort van Kessel beschoten werd.

De luchtdruk golf van de ontploffing had zo'n enorme kracht dat ruim 600 m. daarvandaan een soldaat - toevallig een Kesselaar (Gommaar Thijs die onlangs overleden is) - die tegen de deur van de 'Herberg Het Fort - Bij den Bleke' leunde, tot midden in het café geworpen werd. (3) De planken van een stelling die op het fort was blijven staan vlogen zelfs tot een eind in de Kleine Puttingbaan.

Enkele minuten later volgde dan de inslag van het schot uit het tweede stuk van de batterie. De Skoda-kanonnen te Heist kwamen nu ook terug in aktie en als het toeval wilde, dat er om de 2 à 3 minuten een inslag kwam, leek het net of de hel losgebroken was.

Er waren echter ook periodes dat er, soms een kwartier lang, niets gebeurde en er alleen maar - of leek dit slechts zo - doodse stilte was.

Tot een eind in de namiddag is het vuren dan zo doorgedaan en toen rond half vijf het laatste schot na-echode had het fort afgedaan.

Het onoverwinnelijk geachte bolwerk was afgeschreven !

Te Beerzel schreef Erdmann in zijn legerdagboek (dit boek bestaat nog): "Vuur op fort van Kessel stopgezet". Waarschijnlijk was hij een nauwgezet man want ook zijn prestaties van die dag vulde hij in. Afgeschoten met zijn twee kanonnen : 57 granaten van 800 kg. Te samen : 45.600 kg. Ook wat Bittrich te Heist had uitgespookt werd opgeschreven: 50 granaten afgevuurd van ieder 501 kg of : 25.080 kg. Zelfs de optelling werd niet vergeten. Totaal : 70.680 kg. Schijnbaar genoeg om het sterkste fort grondig te vernielen.

En toch was Kessel-fort niet volledig verwoest. Enkel de geschutskoepelels en al wat er bijhooorde - het hart van het fort dus - waren grondig tot puin geschoten en ook het rechtergedeelte van het fort was zeer zwaar beschadigd. Het linkergedeelte echter was nog in redelijk goede staat. Sommige gangen en kamers waren wel wat gescheurd of gebarsten doch onbruikbaar waren ze zeker niet.

De beschieting had ook het leven gekost aan één Belgisch soldaat. Hij was afkomstig van tegen de Hollandse grens en werd gedood door de geweldige luchtdruk die als een lawine door de rechtlijnige gangen raasde. Zijn makkers begroeven hem vlak naast de inkompoort. Veel tijd zullen ze er niet aan besteed hebben want zijn lichaam was slechts met enkele centimeters aarde bedekt.

Diezelfde dag staken ook de eerste Duitsers de Nete over en begonnen met de inname van ons dorp. Die inname gebeurde op een-weinig orthodoxe manier.

Twee soldaten - waarschijnlijk verkenners - het geweer losjes over de schouder, verschenen ineens op de "Kiezelweg" (nu Bartstraat). Zoveel mogelijk in de schaduw van de eikenbomen - er scheen een milde herfst-

(3) Nu electriciteitszaak Jennis.

Fort Kessel
Die durch zwei Treffer zerförte Hauptkaserne.

De door twee voltreffers verwoeste hoofdkazerne van het fort.

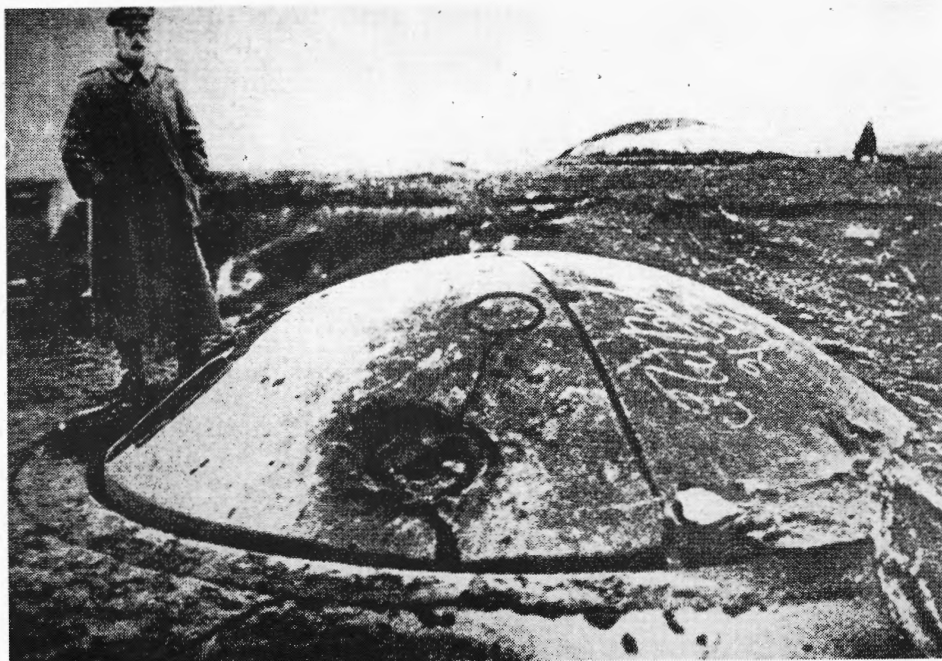
zon die dag - slenterden ze in westelijke richting. Ze schenen volkomen op hun gemak en gedroegen zich eerder als zondagswandelaars met een zee van tijd dan als soldaten in de aanval.

De laatste van de twee - het waren "ferm venten" volgens een ooggetuige die doodstil maar ook doodsbang van achter een houtkant alles afloerde - had echter minder schone manieren. Vijf - zes keren na mekaar liet hij bij iedere stap die hij deed een krakende wind. In hun land van herkomst was zoiets waarschijnlijk een gewaardeerde vorm van humor want ze lachten allebei als gekken met deze prestatie.

Boer Bouwen (dezelfde die enkele dagen voordien al last had met "die van 't fort") kreeg de eer als eerste met de nieuwe bazen kennis te maken.

Half vragend, half eisend vorderden de twee een klomp boter. Eens hun buit binnen schot maakten ze rechtsonkeer en namen dan de hofstede van buurman Sprangers in !

Veel last hadden ze daar niet mee want hier was iedereen al een paar dagen gévlucht. Eén schot weerklonk daar en de kippen stoven kakelend uit mekaar. Een kwartier later krinkelde er wat rook uit de schoorsteen. Die twee zijn toen bij valavond even plots verdwenen als ze gekomen waren. Naar het fort hadden ze niet eens gekeken

De vlak op het doel getroffen geschutskoepel die hiervoor naar het krijgsmuseum in Wenen werd gevoerd.

's Anderendaags zijn dan een andere soort Duitsers het dorp binnengevalen. Bits en hooghartig. Die hadden wel belangstelling voor het fort en kanden het grondig uit. Vrij vlug hadden ze gemerkt dat een van de geschutskoepels, bijna juist in het midden, getroffen was door een onontplofte obus. De granaat was er als een naald blijven insteken. Hoewel ze beter dan wie ook wisten dat zoiets alleen door een stom toeval kan gebeuren werd de koepel van alle zijden gefotografeerd en dan uitgebroken. Per trein werd de koepel dan naar Wenen gevoerd. Daar werd hij ingeschakeld in de oorlogspropaganda en met veel tamtam tentoongesteld. Duizenden mensen kwamen zich vergapen aan dit zogezegde unieke bewijs van de kunde van hun artilleristen en de superioriteit van hun geschut !

De andere koepels - er waren er bij die 18 ton wogen - werden later uitgebroken en weggevoerd om hersmolten te worden. Er kwamen gespannen van 6 paarden bij te pas om ze weg te slepen. Twee Kesselaars hadden bij dit karweitje geholpen. Eén van hen, "Neel van 't Duifke" die een plaats had aan de staat, heeft daar na de oorlog nog last mee gehad. Zogezegde collaboratie met de vijand

De Kesselaars zelf gaven er niet zo veel om dat het fort afgetakeld werd. Het fort, eens zo bewonderd, werd afgekraakt. Het had gefaald en Barbertje moest hangen. En zij die vroeger het hoogst met het fort opliepen

De voor transport naar Wenen uitgebroken geschutskoepel. Uiterst rechts staat de Kesselaar Neel van 't Duifke.

braken het nu tot tegen de grond af. Waarheid en verzinzel werden niet uit elkaar gehouden en een opsomming geven van al hetgeen er de ronde deed is een verhaal op zichzelf. Enkele, steeds weerkerende uitspraken, die men zelfs nu nog hoort, moeten toch vermeld worden.

"De forten waren verkocht". "De bommen die vanaf het fort werden afgeschoten waren met zagemeel geladen." "De kanonnen waren Duitse afleggettjes die bovendien nog gesaboteerd waren." "Op het fort zaten verraders die glinsterende ballons of ronde spiegels omhooglieten om aan de vijand signalen te geven." "Den Duits had alle plannen van het fort en wist er beter de weg dan de Belgen zelf." "Bij de bouw van het fort was er schandalig geknoeid en gestolen - En dat bij iets dat zoveel geld gekost had " (4) "Den Bolsée is er best mee geweest "(5)

(4) Het fort had inderdaad veel geld gekost - omgerekend in onze munt ongeveer 600 miljoen Fr.

(5) Hiermee werd de aannemersfirma Bolsée bedoeld die ook het fort van Brasschaat bouwde. De toespeling dat deze firma haar zakken had gevuld door geknoei en slechte afwerking was onwaar. Het fort was prima afgewerkt en degelijk gebouwd. Er werd streng toezicht gehouden tijdens de bouwwerken.

Dit huisje in de Suikertorenweg werd jarenlang 'Villa Servitude' genoemd omdat het gespaard bleef ondanks het feit dat het in de linie lag.

Maar wat nog het meest kwaad bloed zette was de vaststelling dat er in de "Linie" enkele huizen waren blijven staan die volgens recht ook hadden moeten verdwijnen.

In de verwarring van de eerste oorlogsdagen was dit zo niet opgevallen. Nu kwamen de tongen los en men nam het niet dat er ook hier relaties, vriendjespolitiek en voorspraak hadden meegespeeld. De eigenaars van de gespaarde huizen werden dan ook een hele tijd met een scheef oog bekeken. Een huis in de Suikertorenweg werd zelfs jarenlang "Villa Servitude" genoemd.

De kleine mooie hoeve van Eugeen Noiron aan de Lindekensboom is toen ook gespaard gebleven door tussenkomst van de commandant van de Lierse pompiers. Die man had bepaalde relaties met de fortcommandant en kreeg het klaargespeeld dat de boerderij - het was wel een randgeval - kon blijven staan.

Ook de hoeve Wuyts in de Landstraat - nu omgebouwd tot woonhuis en bebouwd door de familie Celis-Michiels bleef gespaard. De toenmalige eigenaar was bevriend met een legerofficier die op zijn beurt weer met de Kesselse fortcommandant bevriend was. De fortcommandant met zijn haast onbeperkte macht in zijn gebied, kwam, kroop op zolder, zag en zei :
" 't Is laag, 't mag blijf " en het huis bleef overeind....

1914. Grauwe ulanen waren die eerste dagen van oktober binnengevallen. Het waren gevreesde keurtroepen. Dit beeldje ging al vroeg naar het Duitse thuisfront. Een groepje 'pinhelmen' poseert hier voor het gevallen en ingenomen fort. 'Stoere jongens', zal je wellicht denken bij het bekijken van al die zwaar besnorde elite soldaten!

Geleidelijk aan verminderde echter de belangstelling voor het fort. In de oorlogsjaren had men andere katten te geselen en later eisten andere gebeurtenissen de belangstelling op. Ook van officiële zijde werd er nog weinig over het fort gerept. Een normaal verschijnsel. Een flop wordt meestal doodgezwegen en niets wordt zo gemakkelijk vergeten als iets dat men wil vergeten.

In de mobilisatie heeft het nog wel gediend om een groep soldaten te herbergen en ook tijdens de oorlog waren er een tijdje Duitsers in gekazerneerd.

De manschappen lagen er erg tegen hun goesting want heel het fort is één grauwe troosteloze kilte. Gedeeltelijk onder water staand door insijpeling van regenwater langs de gebarsten gewelven werd het ongeschikt voor het verblijf van mensen en niemand keek er nog naar om.

Tot de laatste jaren het fort terug in de belangstelling is gekomen. Het gemeentebestuur heeft het aangekocht met de bedoeling er een groots opgevat sportcentrum en groenruimte uit te bouwen. (6) Wat er van deze

-
- (6) Lier-fort is in de loop der jaren door spontane begroeiing uitgegroeid tot een oase van rust en natuurschoon. Een wandeling in de zomer en zeker in de herfst is dan ook een openbaring voor al wie er in de laatste jaren niet meer of misschien nog nooit geweest is.

Tijdens de eerste oktoberdagen van het jaar 1914 werd het fort letterlijk 'ondersteboven' gebombardeerd door de Duitse artillerie. Zo raak hadden ze geschoten. Een niet ontplofte obus was recht op een geschutstoren gevallen en 'stak er als een naald in'. Als bewijs van hun kunde lieten de bezetters deze koepel uitbreken en naar hun 'Heimat' overbrengen. En kijk hoe fier en zelfverzekerd ze bij deze ongewone oorlogstrofee poseren.

plannen in huis zal komen is, nu door de fusies van gemeenten Kesselfort Nijlen-fort zal worden, moeilijk te zeggen. Het gedeelte binnen de vestingsgracht, het eigenlijke fort zelf, zal nog wel een tijdje blijven zoals het er nu uitziet. Zonder ingrijpen van de mens kan het zelfs nog eeuwen meegaan.

En het franstalig opschrift "Fort de Kessel" mag gerust blijven staan. Het is een kenschetsend en duurzaam symbool voor de scheve toestanden die er heersten in de tijd toen het fort gebouwd werd. Toestanden die helaas nu - al is het niet meer in die mate en in een andere vorm - nog altijd welig voortduren.

-o-o-o-o-o-o-

Een blijvende herinnering aan "de Linie" zijn verschillende kleine hoefetjes die alle na de oorlog in dezelfde stijl werden opgetrokken. Zo vindt men er o. a. een paar in de Lindekensbaan en in de Heidestraat. Ze dragen alle een naam, ingebeideld in witte steen boven de voordeur. Vlak bij het dorp in de Pastorijstraat vinden we zo "De Pronkstee".

In de Lindekensbaan: "Den Haerd" en "De Varre". In de Heidestraat: "Den Den". In de Grote Puttingbaan "De Duif" en "De Putting".

Geschutskoepel van het fort van Kessel op de tentoonstelling te Wenen.

Ook in de dorpskom werden enkele huizen door bemiddeling van een Zwitserse liefdadige stichting in eenzelfde stijl heropgebouwd. Ze zijn te herkennen aan de letters 'O. S. B.' (Oeuvre suisse en Belgique - Zwitserse Stichting in België) boven de voordeur en hun merkwaardige pseudo-Rococo-stijl.

In die periode heeft men ook een poging gedaan om de omgeving van onze kerk een zeker cachet te geven door de bouwstijl min of meer eenvormig te maken. Architect Heylen was daar de promotor van. Jammer genoeg is dit niet gelukt.

Wat is van de andere forten geworden ?

Enkele werden omgebouwd tot café of restaurant : Koningshooikt - Sint Katelijne Waver en ook de Redoute van 's Gravenwezel.

Wijnegem werd afgebroken.

Een deel werd terug in gebruik genomen door het leger; er zijn er nog in gebruik, hoofdzakelijk binnenforten (in Mortsel en Edegem).

In Lier worden paddestoelen gekweekt.

Sommige zijn blijven liggen zoals ze 60 jaar geleden verlaten werden zoals te Kessel, Lier, Broechem en Duffel.

Enkele Redoutes werden gekocht door partikulieren en omgebouwd tot woning of buitenverblijf (Tallaert Koningshooikt).

Einde

Lode Van Regenmortel

DE LENTE ROEPT

Als koning winter de pijp uit is, en de velden, na de sneeuw, opnieuw zwart te voorschijn komen, gebeurt het dat je op een avond, in de top van een populier, een merel zijn liedje hoort schuifelen. De kruidige reuk van aarde en hout kruipt in je neus. Er is iets mild in de lucht en terwijl uw bloed vlugger begint te stromen, weet je dat de lente in aantocht is.

Dan is het ogenblik daar, om dat stukje grond bij ons huis eens goed te bekijken en te overwegen hoe we daarvan een echte tuin kunnen maken waarin het goed leven is. Laat ik beginnen met te zeggen dat ik het hier nu niet zal hebben over de groente- en fruittuin, die natuurlijk even waardevol is als de siertuin. De twee kunnen trouwens goed samengaan. Misschien later daarover nog eens méér.

De Latijnse namen die in dit stukje worden genoemd, hoeven je echt niet af te schrikken, het is namelijk de enige mogelijkheid voor kwekers, om waar ook ter wereld, de plant juist te determineren, naast de nationale of zelfs, plaatselijke benamingen, die onderling nogal eens verschillen. De meeste tuinen zijn juist niet te groot. Heb je dus graag een boom, om heerlijk in zijn schaduw te kunnen zitten zonder dat zijn kruin direct de ganse oppervlakte van je tuin inneemt, plant dan een zilverberk of één van de verschillende soorten esdoorns. De opgaande lijn van zo'n boom verbetert de ruimtewerking, in contrast met de lagere beplanting en het rustige, groene vlak van het grasveld.

Het gazon ligt best een paar centimeter hoger dan de bloemenborder rondom, dan kun je de kanten mooi zuiver houden.

Als heesters en kleine bomen om de omlijsting te vormen, noem ik hier: paarse en witte sering - kornoelje (*Cornus albasibirica*) met rood hout in de winter - gele vlier (*Sambucus*) - rode en roze weigelia - Forsythia - gouden regen (*Laburnum*) - Ribes (Berichout) - sneeuwbal (*Viburnum*) - Tamarisk - pruikenboom (*Cotinus coggyria*) met donkerrood blad - jasmijn (*Phyladelphus virginal*) - witte brem (*Cytissus praecox*) - ganzerik (*Potentilla*) en *Spiraca arguta* met zijn afhangende takken vol witte bloempjes.

Als groen blijvende soorten, kunnen we daartussen nog planten : jeneverbess (Juniperus) en enkele dennen, zoals de grove den en verder nog Pinus strobus of Pinus griffitii. Let wel op dat je alles ver genoeg uit mekaar zet, in 't begin kan het dan nog wel wat kaal aantonen, maar na enkele jaren gaan deze heesters dan wel de ruimte opeisen die hen toe- komt en dan zijn ze juist prachtig. Beter is het tot zolang de tussenlig- gende plaatsen op te vullen met vaste planten.

Een daarmee komen we aan mijn en naar ik hoop ook uw grote liefde : de vaste planten. Zij bestaan in een onmetelijk aantal, bloeien ieder jaar prachtig, zij sterven bovengronds af in de winter en ze zijn goedkoop. Omdat de plaatsruimte in Salvator eveneens beperkt is zal ik er hieronder enkele opnoemen die in combinatie met bolgewassen zoals tulpen, narcissen, irissen, crocussen enz... gewoon niet kunnen tegenvallen. Schildzaad (Alyssum saxatile) - geel, Aubrietia (paars), steenanjers (Dianthus) - verschillende kleuren, scheefbloem (Iberis) - wit, Campanula (blauw) - Saxifraga en de laaggroeiende Phlox subulata - sleutelbloem (Primula) - heiligenbloem (Santolino) met citroenreuk - maskerbloem (Mimulus) oranje met vlekjes - kattekruid (Nepeta faassenii) blauw Salvia superba - blauw - Doronicum orientale - geel, Geum (nagelkruid)- zonneroosje (Helianthemum). Hoger groeiende soorten zijn : margriet - Astilbe - riddersporen (Delphinium) - lupinen - vuurpijl (Kniphofia) kattestaart (Lythrum) - teunisbloem geel, en hertshooi (Hypericum).

Bij al deze vaste planten kun je ook nog best enkele Azalea's zetten (Japonica en Mollis soorten) plus enkele pollen siergras. En zoek je klimplanten, neem dan naast de geurige kamperfoelie (Lonicera) ook nog de Clematis jackmanii - C. Ville de Lyon of C. Nelly Moser genoemd.

De Cortaderia of pampasgras met zijn sierlijke pluimen plant je solitair, evenals de japanse esdoorn (Acer palmatum atropurpureum), deze laatste echter in lichte schaduw, hij is met zijn robijnrode bladeren een waar juweel.

Dus, beste mensen, nu aan de slag en denk tot slot nog aan volgende regels. Laat als het enigszins mogelijk is, een pad weg uit uw tuin, het versnipperd slechts de ruimte en je kunt evengoed over het gras lopen. Zoek ook nog een oplossing voor je wasdraad, zodat hij niet de hele lengte van je tuin in beslag neemt. Als je de beplanting onge- veer in de helft langs weerskanten maar naar binnen laat komen, dan zal je tuin door optisch bedrog veel groter lijken dan hij in feite is, omdat je niet alles ineens kan overzien.

Plaats tenslotte dan nog wat bloembakken op de vensterbanken van je huis zoals je dat overal ziet in de ons omringende landen ... en hang een nestkastje tegen die mooie boom met de vliegopening op het zuid- oosten gericht.

Nog heel veel tuingenot !

Uw tuinvriend

IN 'T KORT GENOTEERD

Rechtzetting

In ons vorig nummer en meer bepaald in het fusie-artikel 'Open brief aan het Gemeentebestuur' is een fout geslopen.

Bij de opsomming van de raadsleden die naar de partijraad in Mechelen togen om er de Kesselse belangen te verdedigen werd tot onze grote spijt een naam vergeten : Raadslid Jef Verelst.

Wij zouden het van onzentwege oneerlijk vinden moesten wij dit niet vermelden. Daarom deze rechtzetting.

De rest van het fusie-artikel blijft onveranderd.

Landbouwperikelen

Eens een typische landbouwgemeente is ons dorp stilaan op weg een dorp zonder boeren te worden.

Tijdens het voorbije jaar hebben er weer enkelen hun bedrijvigheid stopgezet. Ook dit jaar zullen er een paar "naar het dorp trekken". Er zullen er dan nog amper een twintigtal overblijven. Als men bedenkt dat op dit ogenblik een boër voor een liter melk nauwelijks de helft krijgt van hetgeen hij zelf voor een fles water moet betalen - of erger nog voor de prijs van een liter melk kan hij in de stad niet eens meer gaan pissen - kan het geen verwondering wekken dat velen er de brui aan geven en de rangen niet meer aangevuld worden. Zeggen wij leve de EEG ?

Abonnementsgeld

Het verheugt ons dat velen hun abonnementsgeld voor Salvator 1976 reeds hebben betaald. Anderzijds zijn wij nog steeds in blijde verwachting voor de bijdrage van de andere trouwe Salvatorlezers die ons tijdschriftje via de post ontvangen. Zeker is dit te wijten aan vergetelheid.

Stort daarom nog vandaag Uw abonnementsgeld van F 50 op bankrekening 320-0405166-67 of postrekening 000-0603726-95 van Herman Van Regenmortel Kessel. Dank U!

Redactie en lay-out : Herman Van Regenmortel

Verantwoordelijke uitgevers :

Davidsfonds Kessel
Romain Verreydt
Landstraat, 37/2
2508 KESSEL

Groencomité Kessel
Herman Van Regenmortel
Salvatorbaan, 9
2508 KESSEL

Heemvrienden Kessel
Frans Lens
Berlaarsesteenweg, 31
2508 KESSEL